

Keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise otsus Lõunaranna sadama süvendamiseks ja lainemurdja ehitamiseks

Keskkonnaametis on menetluses Lõunaranna Investeeringud OÜ (registrikood 10919477) (edaspidi *Taotleja*) vee erikasutusloa taotlus (edaspidi *taotlus*) Lõunarann sadama (edaspidi *sadam*) puhastussüvendamiseks mahus kuni 4000 m³ ning süvendatud pinnasest lainemurdja ehitamiseks samas mahus. Veeseaduse § 8 lg 2 p-i 6 kohaselt on vee erikasutusluba vajalik, kui toimub veekogu, mille veepeegli pindala on üks hektar või suurem, süvendamine või sellise veekogu põhja pinnase paigaldamine.

Vastavalt veeseaduse § 9 lg-le 5 annab vee erikasutusloa Keskkonnaamet. Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) § 6 lg 2 p-i 18 ja lg-e 3, KeHJS § 6 lg-e 4 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005. a määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu¹“ § 11 p 7 ning KeHJS § 11 lg-te 2 ja 4 kohaselt annab Keskkonnaamet otsustajana eelhindangu selle kohta, kas kavandatav tegevus võib eeldatavalt kaasa tuua olulise keskkonnamõju või mitte ning otsustab keskkonnamõju hindamise algatamise vajalikkuse üle. KeHJS § 9 kohaselt on otsustaja tegevusloa andja. Seega on Keskkonnaamet otsustajaks KeHJS tähenduses.

I EELHINNANG:

Kavandatava tegevuse keskkonnamõju olulisuse eelhindang on antud lähtudes KeHJS § 6 lg 3 kriteeriumitest:

1. Tegevuse ala ja selle lähiümbruse keskkonnatingimused

1.1 Maakasutus

Sadam asub Saare maakonnas, Muhu vallas, Simisti külas, Lõunaranna sadam maaüksusega (katastriüksuse tunnus 47801:001:0573) piirneval alal Väikeses väinas. Sadam (ca 160m kai, sadamahooned ja akvatoorium) on algselt rajatud 1980.a. toleaege Saare Kaluri kalasadamaks. 2007-2009 on Lõunaranna Investeeringud OÜ kapitaalremontinud vana kai, süvistanud sadamaakvatooriumi ja rajanud teed ning elektri- ja veevõrgu.

1.2 Alal esinevad loodusvarad, nende omadused ja taastumisvõime ning looduskeskkonna vastupanuvõime

Sadama veealal ja sellega piirneval maismaa-alal ei esine loodusvarasid kasutataval kujul.

1.3 Märgalade, randade ja kallaste, pinnavormide, metsade, kaitstavate loodusobjektide, sealhulgas Natura 2000 võrgustiku alade vastupanuvõime

Sadam asub Väikeses väina hoiualal, mis on kaitse alla võetud Vabariigi Valitsuse 27. juuli 2006. a määrusega nr 176 „Hoiualade kaitse alla võtmine Saare maakonnas”. Väikeses väina loodusala kuulub Natura 2000 võrgustiku alade hulka rahvusvahelise koodiga EE040486. Väinamere linnuala kuulub Natura 2000 võrgustiku alade hulka rahvusvahelise koodiga EE0040001 (alus: Vabariigi Valitsuse 5. augusti 2004. a korralduse nr 615-k „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri“ lisa 1 p 2 alapunkt 515 ja p 1 alapunkt 66). Hoiuala ja

püsielupaigad asuvad rahvusvahelise tähtsusega linnualal (Important Bird Areas - IBA) Väinameri, koodiga 067.

1.4 Alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud.

1.4 Maareformi seaduse tähenduses tiheasutusega alade ning ajaloo-, kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõime

Kõnealune sadam asub hajaasustusalal. Lähim elamu asub sadamast 300 m kaugusel. Sadama võimalikus mõjupiirkonnas (vähemalt 1000 m raadiuses) ei asu ajaloo- kultuuri- või arheoloogilise väärtusega objekte.

2. Tegevuse iseloom, kaasa arvatud selle tehnoloogiline tase

Sadama süvendusala on hetkel 1,2 – 2,2 m sügav. Aastatega on põhja ladestunud ca 25 cm setteid. Taotluse kohaselt on kavas akvatooriumit ja faarvaatrit laiendada ja süvendada 2,5 – 3 m sügavuseks, eesmärgiga hõlbustada kiilpurjejahtide ligipääsu. Süvendatav pinnas ladustatakse akvatooriumi äärtesse, et tekiks nn pinnasest lainemurdja, eesmärgiga vähendada põhja-idasuunaliste tuulte ja lainetuse mõju sadamas seisvatele purjejahtidele. Planeeritud süvendusala on rombikujuline, mõõtudega ca (40) 50 m x 100 m. Ala tippude koordinaadid on:

- 58° 32' 29,98'' ja 23° 19' 5,38''
- 58° 32' 28,92'' ja 23° 19' 9,32''
- 58° 32' 27,62'' ja 23° 19' 7,62''
- 58° 32' 29,07'' ja 23° 19' 4,21''

2.1 Loodusvarade kasutamine

Sadama süvendamise käigus toimub vee erikasutus, selle kirjeldus on antud eelmises punktis.

2.2 Jäätme- ja energiamahukus

Vee erikasutusega seotud tööde käigus tekkivaid jäätmeid käideldakse jäätmeseaduses sätestatud korras. Süvendatud pinnas ladustatakse maismaale.

2.3. Lähipiirkonna teised tegevused

Sadama lähipiirkond on hajaasustatud, tööstust lähedal ei ole. Sadamas asuvad sadamahooned (pääste- ja pesumaja, baari-ja saunahoone, paadihoiuangaar ja mõned puhkemajad. Lähipiirkonnas olulist majandustegevust ei toimu. Sadama vahetus ümbruses (vähemalt 1000 m raadiuses) teisi sadamaid ei ole.

3. Tegevusega kaasnevatest tagajärgedest

3.1 Vesi ja pinnas

Esitatud taotluses märgitud koordinaatide kohaselt tehakse vee erikasutusega seotud töid vahetult sadamas. Süvendustööd on mahult väikesed ning lühiajalised. Süvendatav materjal koosneb suures osas mudast ja savisegusest kivimaterjalist ning võib sisaldada peeneid osi. Taotluse kohaselt on süvendamine kavas läbi viia ekskavaatoriga, mistõttu võib piirkonnas süvendamise ajal tekkida keskmisest suuremas koguses heljumit. Sadamaala läheduses olulise tähtsusega kudepaiku ei esine, kuid tööd tuleks sellest hoolimata planeerida väljapoole kevadist kudeaega (01.04-15.05). Võimalikud liigid, kes lähipiirkonnas sel perioodil kudevad on särg ja ahven.

Kavandatavate tööde võimalikus mõjupiirkonnas puuduvad teadaolevalt olulised põhjaloomastiku ja -taimestiku kooslused, mistõttu ei teki süvendamise käigus olulist mõju põhjaelustikule.

Sadama süvendamine ja süvendatud materjali lainemurdjasse paigaldamine ei avalda olulist

mõju rannalähedasel alal hüdrodünaamilisele režiimile, mis omakorda võiks põhjustada ümberkaudsete randade olulisi muutusi. Vee erikasutusega seotud tööd on sobivate ilmastikutingimuste korral teostatavad lühikese ajaperioodi jooksul (ca 2-4 nädalat), mistõttu on vee erikasutuse mõju kokkuvõttes lokaalne ning lühiajaline.

Arvestades tööde mahtu, ning lokaalset mõju, lisaks ka vee erikasutusloas kehtestatavat piirangut seoses kalade kudeajaga puudub vajadus vee erikasutuse aegse ja järgse seire teostamiseks.

3.2 Õhu saastatus

Süvendamise käigus toimuv vee erikasutus ei põhjusta muutusi õhukvaliteedi osas antud piirkonnas. Vähene mõju ümbritsevale keskkonnale võib avalduda eelkõige seoses süvendamisel kasutatava tehnikaga, kuid seda mõju ei saa pidada oluliseks.

3.3 Jäätmete

Vee erikasutuse käigus süvendatakse mere põhjast pinnast ja orgaanilist materjali. Pinnas koosneb valdavalt savist ja kividest. Süvendatud pinnas paigutatakse rajatavasse lainemurdjasse.

3.4. Müra

Tegevusega võib kaasneda müra, kuid eeldatavalt ei ületa müratase kinnistu piiril sätestatud piirmäärasid müra osas. Sadama mõjupiirkonnas asuvad vaid üksikud elumajad, mistõttu ei ole müra mõju oluline piirkonna elanikele.

Tööde teostamise ala asub Väikese väina hoiualal (ka Väinamere linnuala ja Väikese väina loodusala). Süvendustöödega kaasnev müra ja heljumi teke võib põhjustada häiringuid piirkonnas pesitsevatele linnuliikidele. Lähtuvalt linnustikust ei tohiks seetõttu süvendustöid teha lindude pesitsuse kõrgeperioodil 15. aprillist kuni 30. juunini.

3.5. Vibratsioon

Eeldatavalt ei kaasne süvendustöödega vibratsiooni, mis põhjustaks olulisi muutusi antud piirkonnas.

3.5. Valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Valguse, soojuse ja kiirguse reostust vee erikasutusega ümbruskonnale ei kaasne. Lõhna reostus on lühiajaline ning ehitustööde aegne, valdavalt seotud ehitustööde käigus kasutatavate masinate ja veokite diiselmootoritega.

4. Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus

Sadama süvendamise käigus on teoreetilisteks võimalusteks kasutatava tehnikaga (ekskavaator) toimuv avari. Nimetatud sündmuste esinemise tõenäosus on suhteliselt väike, kuna kinnistud mille piires vee erikasutusega seotud töid tehakse kuuluvad eraomanikele, ning liiklus piirkonnas on minimaalne. Eeldus heast koostööst ja ladusast info liikumisest töödel osalevate inimeste vahel ning töökorras tehnika kasutamisest aitab vähendada kõikvõimalikke avariisid ja nendest tulenevat kahjulikku mõju. Töökorras tehnika kasutamisel ei ole tõenäoline õlireostuse tekkimine ja seeläbi ümbritseva maastiku ja vee kahjustamine.

5. Kavandatava tegevuse eeldatavast mõjust Natura 2000 võrgustiku alale

Sadamaalal on Keskkonnaregistri andmetel inventeeritud elupaigatüübid pagurannad ja liivamadalad, kuid ilmselt tegemist kaardi ebatäpsusega, sest tegemist on ajaloolise sadamaga. Sadama täiendaval süvendamisel ei kahjustata Natura 2000 võrgustiku elupaiku. Lainemurdja tekitamine süvendatava pinnase abil muudab sadama kaitstumaks kirdesuunaliste tuulte eest, pinnase selliselt paigutamine on vee-elustiku seisukohast aktsepteeritav.

5.1. Kavandatava tegevuse eeldatav mõju mõnele muule kaitstavale loodusobjektile

Vastavalt taotluses toodud infole, ei ulatu kavandatud tegevuse mõju mõnele muule kaitstavale loodusobjektile.

6. KeHJS § 6 lg 3 punktides 1–4¹ nimetatuga kaasneva mõju suurus, ruumiline ulatus, kestus, sagedust ja pöördumus, toime, kumulatiivsus ja piiriülene mõju ning mõju ilmnemise tõenäosus

Keskkonnaameti hinnangul puudub kavandataval tegevusel oluline keskkonnamõju, kuna:

- kavandatav tegevus ei mõjuta kaitsealasid, kaitstavate liikide elupaikasid ega Natura 2000 võrgustiku alasid juhul kui vee erikasutusega seotud töid ei tehta lindude pesitsemise tippajal;
- eelhindamise tulemusena selgus, et taotletava tegevuse tulemusel ei teki olulist mõju veekeskkonnale sh merepõhja elustikule, kalastikule ja linnustikule juhul kui tööde tegemisel rakendatakse leevendavaid meetmeid ning töid ei teostata lindude pesitsusajal ja kalade kudeajal.
- eelhindamise tulemusena selgus olulise kumulatiivse mõju puudumine;
- seega puudub kavandataval tegevusel eeldatavalt oluline keskkonnamõju.

II. MENETLUSOSALISE ÄRAKUULAMINE

Keskkonnaamet teavitas keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise otsuse valmimisest vee erikasutusloa taotlusele ametlikus veebiväljaandes Ametlikud Teadaanded ...06.2016 ning edastas eelnõu ka taotluse esitajale. Eelnõuga oli võimalik tutvuda kahe nädala jooksul alates teate ilmumisest Ametlikes Teadaannetes.

III. OTSUSTUS

Lähtudes eelnevast ning tuginedes KeHJS § 3, § 6 lg 2 p 18 ja lg 3, § 9, § 11 lg 2 ja 4, veeseaduse § 9 lg 5, määruse nr 224 § 11 p 7 ning Keskkonnaameti peadirektori 05.06.2009 käskkirjast nr 1-4/117:

1. Kavandatud tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju, mistõttu Keskkonnaamet ei algata keskkonnamõju hindamist Lõunaranna Investeeringud OÜ (registrikood 10919477) poolt taotletavale vee erikasutusele.
2. Keskkonnamõju hindamise menetlusi ei liideta.
3. Täiendavad keskkonnauuringud ei ole vajalikud.